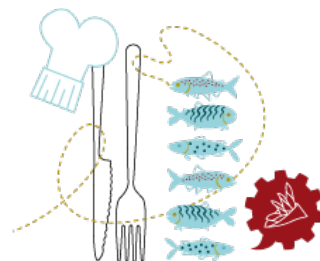

Vår saksbehandler: Eirik Bertelsen

Vår dato:
14.12.2017
Vårreferanse
: 2017/96

Deres dato:

Deres
referanse:

Restaurant- og matfag

Referat rådsmøte nr. 6 2017

Dato: 07.12.2017

Tid: 10:00 – 16:00

Sted: Utdanningsdirektoratet, Oslo

Møtt

Espen Lynghaug
Einar Øverås
Gunnar Bakke
Astri Sjøvik
Jens Petter Hagen
Merete Helland
Helga Hjeltnes
Marit F. Danielsen (vara)
Kirsti Strømhaug (vara)
John André Pettersen (vara)
Roard Arnt Fredlund
Sarah Solheim

NHO Mat og drikke
NHO Reiseliv
NHO Mat og drikke
KS
Fellesforbundet
NNN
Utdanningsforbundet
Utdanningsforbundet
YS
Norsk Sjømannsforbund
Skolenes Landsforbund
Elevorganisasjonen

Forfall

Bjørn Johansen
Torbjørn Mjelstad
Eva Erichsen
Trond Urkegjerde
Inger Jorunn Åsbø (vara)
Eva Danielsen
Lisbeth Sandtrøen
Ole Michael Bjørndal

NNN
KS
YS
Utdanningsforbundet
KS
Skolenes Landsforbund
KS
NHO Reiseliv

Fra Utdanningsdirektoratet

Eirik Bertelsen

Avdeling fag- og yrkesopplæring

Dagsorden rådsmøte

- 50.6.2017 Godkjenning av innkalling og dagsorden
- 51.6.2017 Godkjenning av referat fra rådsmøte nr. 5/2017
- 52.6.2017 Forslag til nye fagområder som skal inngå i godkjenningsordningen til NOKUT
- 53.6.2017 Planlegging av rådets arbeid
- 54.6.2017 Høring – forslag til endringer i privatistordningen
- 55.6.2017 Fylkesbesøk – alternativt fylke
- 56.6.2017 Høring - Yrkesfagspesifikke deler i læreplanene i fellesfagene på yrkesfag
- 57.6.2017 Bestilling til statistikkavdelingen
- 58.6.2017 Svar på spørsmål om vurdering på VG2 i felles programfag
- 58.6.2017 Orienteringssaker
- 60.6.2017 Eventuelt

50.6.2017 Godkjenning av innkalling og dagsorden**Vedtak:**

Faglig råd for restaurant- og matfag godkjenner innkalling og dagsorden.

51.6.2017 Godkjenning av referat fra rådsmøte nr. 5/2017

Saksdokumenter (vedlagt)

- Referat fra rådsmøte nr.5/2017

Vedtak:

Faglig råd for restaurant- og matfag godkjenner referat fra rådsmøte nr. 5/2017

52.6.2017 NOKUT ønsker begrunnede forslag fra de faglige rådene til nye fag som kan innlemmes i godkjenningsordningen

I løpet av siste del av november 2017 kommer NOKUT til å utvide godkjenningsordningen med Estland, Latvia og Litauen.

Da vil godkjenningsordningen være gjeldende for fem land og 15 kvalifikasjoner. NOKUT ønsker å utvide med ytterligere nye kvalifikasjoner/fag våren 2018. Med tanke på utvidelse ønsker NOKUT innspill til hvilke fagområder som kan være aktuelle. Det er viktig både med kjønnsbalanse og etterspørsel i arbeidslivet. **NOKUT ønsker begrunnede forslag fra de faglige rådene innen 11. desember.**

1)Utfall av saker til NOKUT om godkjenning

Kvalifikasjon	Godkjenning	Avslag
Tømrer	17	40
Rørlegger	66	6
Frisør	8	0
Trevarernekker	42	0
Betongfagarbeider	3	23
Kjøttskjærer	13	0
Butikkslakter	1	0
Slakter	5	0
Industrifagarbeider	1	1
Pølsemaker	1	0
Murer	3	4
Glassfagarbeider	-	-
Maler	-	1
Møbelsnekker	-	-
Møbeltapetserer	-	-
Sum	160	75

2) Informasjon fra NOKUT om det videre arbeid med godkjenning

Oversikt over arbeidet med godkjenningsordningen for utenlandsk utdanning. De faglige rådene vil få informasjon om oppdrag slik det fremkommer i planen.

Måned	Hva
Januar	NOKUT definerer kvalifikasjoner (fag) ordningen skal utvides med
	NOKUT definerer dato for opplæringskurs
	NOKUT sender ut forespørsel om sakkyndige til FR i løpet av de siste ukene i januar
Februar	FR arbeider med å finne og foreslå sakkyndige
Mars	FR diskuterer forslaget på rådsmøtet 28.feb-1. mars.
	FR frist 5. mars til å sende forslag til NOKUT
April	NOKUT oppnevner sakkyndige
Mai	NOKUT arrangerer opplæringskurs
Juni	NOKUT orienterer SRY om ordningen, utvidelsen og oppnevningen av sakkyndige på SRY møtet 14. juni.
	NOKUT orienterer FR om utvidelsen og gir statistikk om ordningen.
Juli	
August	Innkalling til konferanse sendes Udir.
September	
Oktober	Konferanse med AU i Faglige råd –
November	Melding til FR om konferansen og utvidelse.
Desember	

Det var enighet i rådet om at det er klokt at NOKUT henvender seg til de faglige rådene. FRRM var i sin tid et av de mest aktive rådene når det kom til opprettelse av godkjenningsordningen. AU ønsket opprinnelig at NOKUT kunne si noe mer om behovet ute i sektoren slik de vurderer det. I det lå det en antakelse om at NOKUT har mottatt henvendelser fra arbeidslivet med forslag om fagbrev som bør inkludere i ordningen. Etter litt diskusjon konkluderes det med at det er de faglige rådene som sitter med denne kunnskapen. Det ble tatt en runde i rådet der det drøftes hvilke fagbrev eller svennebrev som kan være aktuelle

Rådet lander raskt på kokkefaget som et aktuelt fagbrev. Det er ingen tvil om at det er mange arbeidstakere med utenlandsk bakgrunn innenfor kokkefaget. Det henvises til en rapport om sysselsatte innen overnatting- og serveringsvirksomhet. Det er et betydelig antall utenlandske arbeidstakere i overnattingsvirksomhet og at dette antallet økte betydelig fra 2008 -2015. Flere tenker at dette kan være et løft for kokkefaget og det kan føre til en forventning til bransjen til at man bør ha fagbrev. Det er også mangel i Norge på kokker med fagbrev og næringslivet etterspør denne kompetansen. Rådet lurer forøvrig på om det har vært gjort henvendelser direkte til NOKUT fra utenlandske søkere med fagbakgrunn innenfor fagbrevene til restaurant- og matfag. Hvis NOKUT loggerfører slike henvendelser er det verdifullt for diskusjonen internt i rådet i forbindelse med fremtidige utvidelser av godkjenningsordningen.

Vedtak

Rådet vedtok å foreslå for NOKUT at kokkefagbrev bør innlemmes i godkjenningsordningen. Fagansvarlig utformer svar til NOKUT basert på konklusjonen til rådet.

53.6.2017 Fremdriftsplan

Referatet er integrert i innkallingen under dette punktet.

AU presenterte for rådet forslaget deres til hvordan FRRM kan følge opp hovedmålene for 2018. Det blir enighet om at fagansvarlig gjennomfører en kompetansekartlegging av rådets medlemmer slik at vi får en bedre oversikt over fagressursene i rådet.

1. Oppfølging av det videre arbeidet med tilbudsstrukturen

Den nye tilbudsstrukturen vil være på plass i løpet av kort tid. Samtlige læreplaner skal revideres i løpet av den neste perioden og rådet vil i perioden følge dette arbeidet tett og gi innspill til Utdanningsdirektoratet og Kunnskapsdepartementet.

Rådet ønsker å holde trykk på arbeidet med nye læreplaner, men tilbudsstrukturen er per i dag ikke klar og arbeidet med nye læreplanene vil først starte etter at 1) tilbudsstrukturen er på plass. 2) Udir er ferdig med å planlegge forarbeidet med læreplanene. Arbeidet med nye læreplaner har planlagt oppstart høsten-2018. Det er ønskelig at rådets medlemmer i løpet av våren samler inn forslag til deltakere som kan sitte i læreplangruppene.

2. Kvalitetssikre vurderingsordningene.

Det er en lang rekke veier til fag- og svennebrev, som alle går via en fagprøven, og det er viktig at denne holder en nasjonal standard. Vi foreslår at FRRM ser på fagprøven innenfor et eller to utvalgte fagbrev i vårt utdanningsprogram og undersøker hvordan den praktiseres ved å sammenligne noen fylker. Det er mangelfullt med tidligere forskning på fag- og svenneprøven, til tross for at den har en sentral funksjon i å forvalte kompetansekravene i den norske fag- og yrkesopplæring. Ved innførelse av flere nye veier til fagbrev er en felles nasjonal standard for fagprøven viktig for å være trygg på at fagbrevet holder høy kvalitet.

Det var enighet under rådsmøte om at dette er et punkt rådet ønsker å holde trykk på.

En arbeidsgruppe bestående av Jon Andre Pettersen, Einar Øverås, Espen Lynghaug og Marit F. Danielsen vil sammen med fagansvarlig utforme en henvendelse til Utdanningsdirektoratet om å utrede hvordan fag- og svenneprøven praktiseres i dag, og om det er forskjeller mellom fylkene i vurderingspraksis. Vi foreslår at arbeidsgruppen kan sette som mål om å presentere forslag til henvendelse på rådsmøtet 01.03.2018.

Rådet ønsker også følge opp fylkeskommunenes praktisering av lokal tverrfaglig eksamen. Rådet har tidligere gjennomført en kartlegging av fylkeskommunene og deres praksis knyttet til lokalt gitt tverrfaglig eksamen i felles programfag på Vg2. Konklusjonen fra vår undersøkelse er at elevene i denne eksamen i stor grad blir prøvd med hva de har hatt mest opplæring i, til tross for at eksamen i utgangspunktet skal utformes slik at den ikke bare prøver eleven innen noen få kompetansemål, men gir vedkommende mulighet til å vise sin kompetanse i så store deler av programfagene som mulig. Rådet vil følge opp dette på rådsmøtet 01.03.2018 etter vi har utformet henvendelse til Udir om fag- og svenneprøven.

3. Kvalitetssikring av alle veier mot fagbrev og kompetansebevis innenfor restaurant og matfag.

Dette punktet er en overordnet del av arbeidet til Faglig for restaurant- og matfag. Vi foreslår å starte med å nedsette en arbeidsgruppe, som skal utforme et «Utfordringsdokument» for Restaurant- og matfag. Utdanningsprogrammet har mange elever med lav motivasjon og dårlige forutsetninger. Dette er med på å svekke læringsmiljøet i klassene, samtidig som utdanningsprogrammet ikke får utdannet et tilstrekkelig antall kvalifiserte fagarbeidere. Ved å konkretisere disse utfordringene kan vi også lage en prioriteringsliste og handlingsplan for hvilke områder rådet bør følge opp de neste årene.

Rådet er av den oppfatning at mange av utfordringene allerede er godt kjent både i konkret forskning og gjennom blant annet utviklingsredegjørelsen fra forrige periode. Det er imidlertid fornuftig å sammenfatte disse utfordringene og deretter diskutere utfordringene i rådet. Målet må være at ut av disse diskusjonene kommer vi opp med konkrete punkter til hvordan heve

kvaliteten innenfor utdanningsprogrammet. Roard Arnt Fredlund, Merete Helland og Astri Sjøvik sitter i denne gruppa. Fagansvarlig holder i dette sammen med AU.

4. Kartlegge utstys- og råvaresituasjon for de ulike lærefagene

Det er sentralt at alle skolene som tilbyr utdanningsprogrammet har det utstyret og de redskapene man trenger for å utdanne en god fagarbeider. Arbeidsutvalget foreslår at vi følger opp dette punktet etter at det kommer rapport på utstyrssituasjonen i VGS i de ulike utdanningsprogrammene i januar 2018. Jens-Petter Hagen, Sara Solheim og Kirsti Strømhaug skal sette seg inn i rapporten til rådsmøtet 01.03.2018 og videre orientere rådet. Rådet vurderer deretter videre oppfølging. Rapporten kommer antakeligvis i løpet av januar og videresendes til rådets medlemmer.

Vedtak

Fremdriftsplan med endringer vedtas av rådet.

54.6.2017 Høring – forslag til endringer i privatistordningen

Utdanningsdirektoratet forbereder en høring med forslag til endringer i privatistordningen i programfag på yrkesfag. Før forslaget sendes på høring ønsker direktoratet å informere faglige råd om høringsutkastet (se vedlagt høringsutkast).

Direktoratet ønsker å publisere høringen så snart som mulig og ber derfor om at saken tas opp på rådsmøtene 6. og 7. desember 2017. Saken vil bli presentert på fellesdelen av rådsmøtene.

Eventuelle tilbakemeldinger sendes til Ylva.Christiansen.Sundt@udir.no innen 11. desember 2017.

Rådet støttet forslaget om at de elevene som tidligere har bestått i et programfag, ikke må ta faget på nytt. Rådet ønsket imidlertid ikke å ta stilling til alle spørsmålene, da det var uklart av formuleringene hva rådet faktisk svarer på. Rådet ba Udir om å tydeliggjøre spørsmålene i den endelige høringen.

Vedtak:

Fagansvarlig sender rådets innspill til Utdanningsdirektoratet.

55.6.2017 Fylkesbesøk – alternativt fylke

Sekretariatet er opptatt av å fordele eventuelle fylkesbesøk på flere fylker for å unngå at flere faglige råd besøker det samme fylke. Rådet vedtok under rådsmøte 6 at FRRM ønsker å besøke Tromsø. Vi trenger et alternativt fylke til vår søknad.

Rådet bidrar med gode argumenter for både fylkestur til Østfold og Rogaland. Østfold er et matfylke og det er mange prosjekter mellom næringsliv og skole. Mills har blant annet donert en produksjonslinje til videregående skole i fylket. Det er også et godt samarbeid mellom skole og næringslivet i fylket. Rogaland har byttet politisk flertall og de er aktiv i organiseringen av fagopplæringen. Interessant for rådet er også hvordan fylket har organisert y-veien til høyere utdanning. Fagbrev innenfor restaurant og matfag kan ta y-veien til hotellhøyskolen. Opplæringskontoret er også aktive. Rogaland sitt arbeid på dimensjoneringsfeltet er også interessant for rådet.

Det ble enighet i rådet om at Rogaland blir andrevalget til rådet.

Vedtak:

Faglig råd for restaurant- og matfag vedtar Rogaland som alternativ til Tromsø. Tromsø er fortsatt førstevalget.

56.6.2017 Høring - Yrkesfagspesifikke deler i læreplanene i fellesfagene på yrkesfag

I fagfornyelsen ifølge St.Meld.28 (2015 – 2016) er Utdanningsdirektoratet bedt om å innføre en utdanningsprogramspesifikk del i de yrkesfaglige læreplanene i fellesfagene matematikk og naturfag. Faggjennomgangen i norsk og engelsk skal også vurdere behovet for yrkesfagspesifikke deler i disse læreplanene.» En eventuell innføring av yrkesfagspesifikke deler i nevnte læreplanene skal ikke innebære endringer i fagenes status. For fagene matematikk og engelsk dreier det seg om utdanningsprogramspesifikke deler, mens for norsk og engelsk vil det dreie seg om deler med generell yrkesfaglig innretning. For samfunnsfag er det ikke aktuelt å gjøre en egen del av faget yrkesrettet fordi det gjøres allerede i praksis på lokalt nivå.

Høringsdokumentene skal sende saken på offentlig høring 06.12.2017 eller 13/12. Dokumentene blir ettersendt avhengig av høringstidspunktet. Høringsdokumentene ettersendes rådet.

Avdeling for læreplanutvikling vil besøke de faglige rådene 6 og 7 desember for å gi en kort presentasjon av Høring - Yrkesfagspesifikke deler i læreplanene i fellesfagene på yrkesfag. De kommer til FRRM 13:30-14:00.

(Vedlegg ettersendes hvis høringen blir offentlig 06.12)

Innledningsvis får rådet en beklagelse fra Udir for korte frister i dette arbeidet.

Læreplanene lages på nytt og det er kompetansemålene i sin helhet som skal yrkesrettes. Programspesifikk og yrkesfagspesifikk er forskjellige begreper. Generell yrkesfaglig innretning betyr ikke spesifikt retting mot utdanningsprogram. Norskfaget og engelsk skal ikke reduseres til redskapsfag, men må ses i en nasjonal og samfunnsmessig sammenheng. Det skal også være mulig å gå videre til påbygg.

Udir ønsker en vurdering fra de faglige rådene på om:

- hver av læreplanene i norsk og engelsk bør få en del (20-30%) med generell yrkesfaglig innretning på yrkesfaglige utdanningsprogram
- opplæringen i norsk og engelsk bør legges over ett år, med 5 timer engelsk på Vg1 og 4 timer norsk på Vg2.

Fordi de to fellesfagene kan ha ulike behov når det gjelder yrkesretting, høres spørsmålene i norsk og engelsk hver for seg.

Høringsfristen er i slutten av februar. Det gjør at rådet ideelt sett bør behandle den så raskt under rådsmøtet. Det er enighet i rådet om at det ikke er mulig, da hvert enkelt medlem trenger å forankre spørsmålene i sin organisasjon. Udires representant fra avdeling for læreplanutvikling gir beskjed om at hun skal undersøke om høringfristen kan settes til etter neste møte i faglig råd.

Deretter følger en debatt rundt spørsmålene i høringen og mer generelt rundt definisjonen av yrkesretting. Flere er kritisk til forslaget om stopp i norskopplæringen på Vg1. For elevgruppen som kommer fra mottaksklasser er det viktig med kontinuitet i norskopplæringen. Det stilles også spørsmål ved oppdelingen av fagene i en yrkesfaglig og en generell del. Hva er f. eks begrunnelsen for at det ikke skal være 100% yrkesfaglig? Svaret fra Udires side er at norskfaget og engelsk ikke bør reduseres til redskapsfag, men må ses i en nasjonal og samfunnsmessig sammenheng og at det skal være mulig å gå videre til påbygg.

Det blir også enighet om at rådet skal sende brev til Udir der man skriver at man forventer representasjon fra restaurant- og matfag i læreplangruppen for fagene.

Vedtak

Rådet svarer på høringen etter neste rådsmøte hvis høringsfristen settes til etter 1. mars. Om høringsfristen ikke forskyves vil fagansvarlig sende ut en henvendelse fra rådet om synspunkter fra medlemmene, og i samråd med AU utformes et hørings svar.

57.6.2017 Bestilling til statistikkavdelingen

Under rådsmøte 5 ble det enighet om at vi skulle lage en bestilling til statistikkavdelingen i Udir. Avdeling for fag- og yrkesopplæring i Utdanningsdirektoratet arbeider med å styrke kunnskapsgrunnlaget til de faglige rådene. Et ledd i dette er å gjøre statistikk om utdanningsprogrammet mer tilgjengelig for rådet. Udir ønsker derfor en bestilling over indikatorene vi er interessert i. Vi ønsker at dette skal legges frem på det neste rådsmøte. På sikt vil vi også få denne statistikken med jevne mellomrom et par ganger i året.

AU foreslår følgende indikatorer der vi kan se utviklingen over de siste årene:

1. Søking til lærefagene,
2. Løpende lærekontrakter/praksiskandidater i lærefagene
3. Andel søkere med læreplass i lærefagene.

Eksempel vedlagt under vedlegg 57.6.2017 hvordan en resultatet av en slik bestilling kan se ut.

Rådet ønsker at avlagte fag- og svenneprøver tilføyes, samt lærekandidater og karakterer.

1. Søking til lærefagene,
2. Løpende lærekontrakter/praksiskandidater i lærefagene
3. Andel søkere med læreplass i lærefagene.
4. Avlagte fagprøver bestått/ikke bestått.
5. Lærekandidater og karakterer.

Vedtak

Fagansvarlig ber statistikkavdelingen i Udir om tall med utgangspunkt i rådets bestilling. Presenteres på rådsmøte 01.03.2018.

58.6.2017 Svar på spørsmål om vurdering på VG2 i felles programfag

Rådet stilte i juni Udir sin vurderingsavdeling spørsmål om vurdering på VG2 i felles programfag. Saksdokumenter (vedlagt)

Direktoratet sitt svar til rådet tar ikke opp til seg bekymringen til rådet over at tverrfaglig lokal eksamen praktiseres ulikt. Rådet ønsker å følge opp dette videre og tilføyer punktet til årsplanen for 2018.

Vedtak

Faglig råd for restaurant- og matfag tar svaret fra Udir til orientering. Saken følges opp videre i årsplanen for 2018.

59.6.2017 Orienteringssaker

Høringssvaret fra rådet til Fagbrev på jobb

60.6.2017 Eventuelt

Flytskjema.

Tidligere har flytskjema blitt brukt av rådet. Det skal fortsatt brukes og vil legges ved neste møteinnkalling.